

The logo for U-TALENT is located in the top left corner. It consists of the text 'U-TALENT' in a bold, sans-serif font. The 'U' is blue, and 'TALENT' is white. The text is overlaid on a circular graphic with overlapping red and yellow circles.

U-TALENT

ALFA ACADEMIE

INFORMATIE & PROGRAMMA

2024-2025

U-Talent Alfa-academie

Programma 2024-2025

Praktische informatie

Doel en doelgroep

Het doel van de Alfa-academie is leerlingen kennis te laten maken met verschillende facetten van taal en een inzicht te geven in de veelheid aan wetenschappelijke benaderingen die de hedendaagse taal- en letterkunde kenmerken.

Na het succesvol afronden van het programma hebben de deelnemers

- zich op universitaire alfastudies georiënteerd;
- hun interesse in en talenten voor de alfavakken verder ontwikkeld;
- academische basisvaardigheden ontwikkeld en zicht gekregen op hun eigen mogelijkheden.

De Alfa-academie is voor leerlingen in 5 vwo.

Deelnemende scholen

De Alfa-Academie is open voor leerlingen in 5 vwo van de volgende U-Talent ambitiescholen:

- Amadeus Lyceum
- Christelijk Lyceum Zeist
- De Werkplaats Kindergemeenschap
- Leidsche Rijn College
- Openbaar Lyceum Zeist
- Revis Lyceum Doorn
- Stedelijk Gymnasium Johan van Oldenbarnevelt
- 't Hooghe Landt
- Utrechts Stedelijk Gymnasium
- Jordan-Montessori Lyceum Utrecht
- Gemeentelijk Gymnasium Hilversum

Ben je een U-Talent partnerschool en heb je interesse om mee te doen met de Alfa-academie? Je kunt terecht bij Yvonne de Jong via u-talent-alfagamma@uu.nl

Werving & Aanmelden

U-Talent coördinatoren krijgen voor de zomerperiode informatie over het programma van de Alfa-academie komend collegejaar/schooljaar en verschillende materialen om te werven. Een toolkit met materialen is ook te vinden op de website. Bekijk en deel ook [de promotie video](#).

Aanmelding voor schooljaar 2024/2025 sluit op **20 september 2024**.

In principe kunnen leerlingen van alle profielen meedoen met de Alfa-academie, affiniteit met taal en cultuur en motivatie zijn belangrijk. Aanmelding verloopt via de alfa coördinatoren per email naar u-talent-alfagamma@uu.nl

Coördinatorentaken

- Werving, selectie en aanmelding nieuwe leerlingen
- Absentie kenbaar maken bij verzuimcoördinator op eigen school en organiseren eventuele aanpassingen in (toets)rooster van leerling.
- Communiceren met U-Talent over absenties en gemiste campusdagen van het programma en eventueel naar ouders/verzorgers.
- Coördineren van het schoolprogramma
- Actief aanspreekpunt voor leerlingen die deelnemen.
- Begeleiden bij, of verwijzen naar collega-docenten die kunnen meedenken / begeleiden bij, de voorbereidende opdrachten en de eindopdracht.

Programma

Het programma bestaat uit tien bijeenkomsten: een startmiddag, acht campusdagen (10.00 – 16.00) en een slotmiddag. We starten begin oktober en eindigen in juni. In principe is er elke maand een campusdag, steeds op een andere dag van de week.

Een campusdag ziet er als volgt uit

10.00 – 11.00 startuur begeleid door studenten

11.00 – 11.15 pauze

11.15 – 13.00 college/workshop/excursie van een universitaire docent

13.00 – 14.00 lunchpauze (zelf voor lunch zorgen)

14.00 – 15.45 college/workshop/excursie van een universitaire docent

15.45 – 16.00 evaluatie en afronding door studenten

Startuur

Het startuur gebruiken we in het begin voor kennismaken, vervolgens is er aandacht voor literatuur lezen, studievoorlichting, het opdoen van ideeën voor inhoud en aanpak voor het schrijven van een profielwerkstuk (NB: het schrijven zelf of begeleiding daarbij is geen onderdeel van de Alfa-academie), en richting het einde van het programma kan in het startuur gewerkt worden aan de eindopdracht.

Vorbereidende opdrachten

Ter voorbereiding op een campusdag maken leerlingen een voorbereidende opdracht. Het maken van een voorbereidende opdracht kost ongeveer 2 tot 4 uur.

Schoolprogramma

Deelnemende scholen hebben een alfa of alfa-gamma schoolprogramma, waar leerlingen aan deelnemen. Het is een extra curriculaire activiteit in relatie tot de talen, op school. Inhoud en vorm is vrij. Het programma kan uit losse modules bestaan, waarbij aangegeven is wat een Alfa-academie leerlingen minimaal moet volgen. Het schoolprogramma heeft een tijdsinvestering van minimaal 20 uur per schooljaar. Er hoeft inhoudelijk geen koppeling te zijn tussen het schoolprogramma en het Alfa-academie programma, variatie tussen beide is toegestaan. De school heeft de vrijheid om het programma naar eigen inzicht in te vullen. Het schoolprogramma dient open te zijn voor alle leerlingen op school – de alfa-academie leerling is verplicht het schoolprogramma te volgen.

De achterliggende gedachte van een schoolprogramma is om een verbinding te leggen tussen de geleerde kennis in het universitaire programma en de school en leerlingen die het programma niet volgen. Idealiter deelt een Alfa-academie leerling de inhoud vanuit de universiteit en verspreidt dit binnen school (olievlek werking). Dit kan bijv. middels het verzorgen van een presentatie, een les, een onderzoekje, een opdracht of andere vorm. Daarnaast is het mogelijk om een koppeling te leggen tussen de alfa en bèta programma's op school.

De Alfa-academie leerlingen ontvangen na succesvol afronden van de academie een certificaat, hierop staat ook het schoolprogramma vermeld.

Pilot Wetenschapsfilosofie

In schooljaar 2024/2025 zal er een pilot worden gedraaid met een interdisciplinaire module, Wetenschapsfilosofie. Deze module wordt aangeboden aan leerlingen van zowel de Bèta Academy als de Alfa-academie, gemixt, als keuze. Dit zal niet bovenop de Alfa-academie komen, maar in plaats van een onderdeel.

Meer informatie

u-talent.nl/academie

Bekijk ook [deze video](#)

Inhoudelijk programma

	Thema	Onderwerpen	Docenten	Datum
	Startmiddag			week van 7 oktober 2024
1	Talen leren	Talenlessen, dierverhalen	Gert-Jan Schoenmakers (11.15-13.00) & Ewout van der Knaap (14.00 – 15.45)	oktober 2024 dinsdag 22 oktober (ovb)
2	Migraties en erfgoed	erfgoed, koloniale en transnationale ervaringen, talig sporenonderzoek	Aaron Griffith (11.15-13.00) & Monica Jansen (14.00 – 15.45)	november 2024 woensdag 20 november (ovb)
3	Perspectieven op de wereld	geschiedenis, taalkunde, wetenschap, generaties, openbare ruimte, poëzie, materialiteit	Rebeca Fernández Rodríguez (11.15 – 13.00) & poëziewandeling (14.00 – 15.45)	december 2024 woensdag 18 december (ovb)
4	Sociale (media-) interactie	pragmatiek, communicatie, experimenteel onderzoek, digital humanities, sociale media	Gert-Jan Schoenmakers (11.15-13.00) & Zhinia Noorian (14.00 – 15.45)	januari 2025 maandag 20 januari (ovb)
5	Teksttypes en digitale media	tekstgenres, tekstkenmerken, vertoogsoorten, registers, humor	Carlo Giordano (11.15 – 13.00) & Debbie Cole (14.00 – 15.45)	februari 2025
6	Sporen van taal	vooroordelen, islam, religie, cultuur, eerstetaalverwerving, leerprocessen, taalkunde	Joas Wagemakers (11.15 – 13.00) & Sofja Volkova (14.00 – 15.45)	maart 2025
7	Herinneringsculturen	geschiedenis, literatuur, gender, collectief geheugen, <i>graphic novel</i> , beeld/tekst-relaties	Reindert Dhondt (11.15 – 13.00) & Ewout van der Knaap (14.00 – 15.45)	april 2025
8	Taalvariatie	beleefdheid, oraliteit/schriftelijkheid, standaardtaal, woordvorming	Debbie Cole (11.15 – 13.00) &	mei 2025

		Marijke de Belder (14.00 – 15.45)	
Slotbijeenkomst			juni 2025

Campusdag 1: Talen leren

Gert-Jan Schoenmakers (Franse taal en cultuur): Talenlessen

In deze workshop leer je geen nieuwe taal 😊 In plaats hiervan kijken we naar *hoe* je nieuwe talen leert. Aan de hand van tweedetaalverwervingstheorieën maak je kennis met academisch onderwijs, academische debatten en taalkunde, de wetenschappelijke discipline die zich buigt over de vraag wat taal is en hoe deze in onze hersenen belandt.

Ewout van der Knaap (Duitse taal en cultuur): Pratende dieren

Dierentuinen en dolfinaria staan onder druk en de plek van dieren in de samenleving verandert. Al in oude fabels kunnen dieren denken en praten. Darwins evolutietheorie werkt in de literatuur door. Wat gebeurt er als dieren menselijk worden, terugpraten en mensentaal gebruiken?

Campusdag 2: Migraties

Aaron Griffith (Keltische talen en culturen): Oud Ierland en de migratie van haar monniken naar het vasteland

We weten dat veel leren in de 18e en 19e eeuw naar het buitenland zijn geëmigreerd. Maar dat deden ze ook 1500 jaar geleden. Hoe weten we dat? Hier doen we talig sporenonderzoek.

Monica Jansen (Italiaanse taal en cultuur): Werelderfgoed Italië

Italië heeft de meeste UNESCO erfgoedlocaties ter wereld. Niet voor niets wordt het land al eeuwenlang “il bel paese” (of ook “Belpaese”), “het mooie land”, genoemd. In dit alfacollege leggen we werelderfgoed Italië onder de loep. We analyseren de waarde van cultureel en natuurlijk erfgoed, materieel en immaterieel erfgoed aan de hand van sprekende voorbeelden. In actuele discussies over cultureel erfgoed wordt vaak gesproken van meerstemmigheid. Dit thema willen we bespreken aan de hand van

twee onderwerpen: het betwiste erfgoed van fascistische architectuur in Italië, en het “levende” erfgoed van Italiaanse arbeidsmigranten in Nederland.

Campusdag 3: Perspectieven op de wereld

Rebeca Fernández Rodríguez (Spaanse taal en cultuur): Language: a tool to diffuse knowledge and science

What does a mathematician, a Russian Empress, a biologist, missionaries, and European scholars have in common? How did knowledge and science travel from Europe to the Americas or Asia in a time when travelling to those continents took months in the sea? In the late 18th century, following Leibniz's idea of a universal language, a project to write an Atlas of all the languages of the world started in Russia, involving scientists, explorers, politicians and missionaries both in the Americas and Asia. In this session we will discover how language(s) find their way of spreading new findings and knowledge.

[dit onderdeel zal in het Engels gegeven worden, de docent verstaat wel Nederlands]

Straatpoëziewandeling in Utrecht

Als je om je heen kijkt, zie je dat poëzie overal is. De openbare ruimte van Nederland en Vlaanderen hangt namelijk vol met gedichten: op muren, stoeptegels, monumenten, rioolputdeksels en ga zo maar door. Op www.straatpoezie.nl kun je zien dat er meer dan 3.000 op de kaart staan, maar hoogstwaarschijnlijk zijn het er in het echt nog veel meer. Neerlandicus Kila van der Starre neemt je mee op een wandeling langs enkele straatgedichten in de binnenstad van Utrecht. Wie heeft die gedichten daar aangebracht? Waarom? En hoe kunnen we die gedichten specifiek als straatgedichten lezen en begrijpen?

Campusdag 4: Sociale (media-)interactie

Gert-Jan Schoenmakers (Franse taal en cultuur): Zei jij nou u tegen mij? De impact van aanspreekvormen in Europa

Net als veel andere talen in Europa kent het Nederlands twee aanspreekvormen: het formele *u* en het informele *jij*. Deze vormen zetten we moeiteloos in, en we lijken dat puur te doen op ons gevoel, want strikte regels zijn moeilijk vast te stellen. Denk er maar eens over na: waar leg jij de grens tussen *u* en *jij*? Interessant is dat die grens in verschillende talen heel anders ligt: sprekers van het Frans en het Duits zullen vreemd opkijken als je ze ongevraagd begint te tutoyeren. Maar zelfs in het Nederlands van

Vlaanderen is de verdeling van aanspreekvormen anders dan in Nederland, en daar komt ook nog eens de *gij*-vorm om de hoek kijken... Wat betekent deze scheve verhouding voor de communicatie tussen mensen met verschillende talige achtergronden, of voor de communicatie tussen bedrijven of instanties en mensen? In deze sessie bekijken we onderzoek naar de factoren die een rol spelen in de keuze van aanspreekvormen in verschillende talen en taalvarianten, maar ook naar de impact daarvan: wat doet het met jou als ik je met *u* aanspreek?

Zhinia Noorian (Islam en Arabisch): Social Media's Role in Women-Life-Freedom Uprising in Iran

Iran (Persia) is an ancient country with a rich history of art, architecture and poetry. Iranians use specific elements of their culture such as poetry and visual arts to express themselves. During the recent revolutionary uprising, they have been using these elements to defend the basic rights of women. The uprising started after the 22-year old Mahsa (Zhina) Amini died in the custody of morality police on September 16, 2022. She was arrested for allegedly not wearing her hijab properly. To suppress the protests, thousands have been arrested, many beaten and sexually harassed. Freedom of speech, like other human rights, is breached under the Islamic Republic in Iran. The authorities have shut down or highly restricted the Internet in many places, and filtered online platforms such as Twitter, Facebook, Telegram and Instagram. But how do millions know about the atrocities that Iranians are facing because of demanding their basic human rights? How could the Iranian Gen-Z gain the attention and solidarity of Iranians and non-Iranians around the world? In today's session, we will examine the role of social media in voicing the voiceless in Iran, and giving them hope for a better future.

[dit onderdeel zal in het Engels gegeven worden]

Campusdag 5: Teksttypes en digitale media

Carlo Giordano (Italiaanse taal en cultuur): Humor across digital media

With this lesson, we invite you to discover digital humor, exploring different types of texts (memes, GIFs, and more) and understanding how these funny and viral texts can become powerful communication tools. During this interactive lesson, we will learn to analyze their textual and linguistic characteristics, their communicative potential, the mechanisms of humor, but above all, we will have fun creating them. We will test your creativity by adapting the different texts to different audiences and styles. Get ready to discover the mechanics of laughter and laugh together as we learn.

Debbie Cole (Engelse taal en cultuur): Crossing texttypes

How do we recognize different types of texts? What happens when we mix and match the distinguishing features of different text types? In this session, we'll flex our creative muscles to craft messages that create links across the borders of different genres.

Campusdag 6: Sporen van taal

Joas Wagemakers (Islam en Arabisch): Allahu akbar! Een stoomcursus religie in een seculiere maatschappij

Allahu akbar! Wat betekent dit precies? Moet je er bang voor zijn of niet? Wat is eigenlijk het verschil tussen god en Allah? En waarom mag je geen grappen maken over de Profeet? Hoe kun je religie en cultuur van elkaar onderscheiden? In deze les word je geconfronteerd met vooroordelen over de islam en krijg je een stoomcursus religie in een seculiere maatschappij.

Sofja Volkova (Nederlandse taal en cultuur): Waarom een kind het met taal leren wint

Misschien wat onverwachts, maar de makkelijkste taal cursus is gratis, gebruikt geen leerboek, werkt zonder de instructie van een leraar en kan snel worden voltooid, succes verzekerd. Deze methode laat de concurrenten ver achter zich doordat de meesten het al vanaf geboorte vanzelfsprekend omarmen. Wat eerstetaalverwerving onder andere tot zo'n succes maakt, is het tijdig aanbieden ervan. Maar wat is de verklaring voor het bestaan van de optimale leerperiode en wat gebeurt er als je deze mist? Aan het einde van dit college, hebben wij deze vragen beantwoord en tegelijk een kritische blik geworpen op dit onderwerp.

Campusdag 7: Herinneringsculturen

Reindert Dhondt (Spaanse taal en cultuur): De her-verbeelding van de inheemse vrouw

In de Mexicaanse en Mexicaans-Amerikaanse cultuur staan twee vrouwenfiguren centraal: de legendarische La Llorona en de historische La Malinche. Beide figuren zijn gevormd door het koloniale verleden en hebben aanleiding gegeven tot talloze herschrijvingen, filmadaptaties, liederen en beeldverhalen die uiting geven aan een postkoloniale identiteit. In dit college duiken we in de complexe culturele herinnering aan het kolonialisme in Mexico aan de hand van deze twee vrouwelijke personages en hun verbeelding in de populaire cultuur.

Ewout van der Knaap (Duitse taal en cultuur): Nadenken met plaatjes

Literatuur helpt ons om grip te krijgen op het eigen bestaan en het bestaan van anderen. In allerlei genres wordt bijvoorbeeld verteld hoe het verleden herinnerd wordt. We nemen het genre van de graphic novel onder de loep en kijken naar de verwerking van het verleden. We besteden aandacht aan de relatie beeld en tekst en natuurlijk onderzoeken we hoe en wat herinnerd wordt en met welk effect.

Campusdag 8: Taalvariatie

Debbie Cole (Engelse taal en cultuur): Varieties

Which variety of language gets to be the standard? Who decides what counts as slang? What effects do these categories of language types have speakers and writers? We'll look at dialects and accents in contemporary languages and explore how standard versions of a language are maintained and enforced.

Marijke de Belder (Nederlandse taal en cultuur): Taalvariatie bij woordvorming

De woorden van een taal hebben structuur, het woord 'handdoeken', bijvoorbeeld, bestaat uit 'hand', 'doek' en het meervoudsdeel -en. In die structuur zit variatie: sommige mensen zeggen 'boekhandel', andere mensen zeggen 'boekenhandel'. Daarover gaat deze les: je leert hoe er structuur zit in woorden en waarom daar variatie in zit.